

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στη Γ΄ Γυμνασίου επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες να:

- A. Επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του, διακρίνουν κειμενικά χαρακτηριστικά και προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- B. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο, εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, κατανοούν τη δομή (συνεκτικότητα) του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: λεξιλόγιο, γραμματικά φαινόμενα (μορφολογία και λειτουργικότητα), συντακτικά φαινόμενα (δόμηση του λόγου και λειτουργικότητα).
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρος συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: κατανοούν και αποδίδουν το κείμενο στα Νέα Ελληνικά, προσεγγίζουν βιωματικά, κριτικά και διαχρονικά τα στοιχεία του κειμένου, συσχετίζουν γνώσεις, στάσεις και αξίες με τη σύγχρονη πραγματικότητα, προσεγγίζουν διεπιστημονικά/διαθεματικά το κείμενο με αξιοποίηση πολυτροπικού υλικού.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο διδάσκεται κυρίως με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής – Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Συνεξετάζονται μορφή και περιεχόμενο του κειμένου, με τρόπο που να αναδεικνύουν τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και να δείχνουν πώς αυτές συμβάλλουν στην οικοδόμηση των νοημάτων του κειμένου. Γίνεται αναφορά στο πλαίσιο επικοινωνίας, στις λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές του συγγραφέα, αλλά και στο ύφος, την οργάνωση/δομή του λόγου και τους μηχανισμούς συνοχής και συνεκτικότητας του κειμένου. Ειδικότερα, στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου ο σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας είναι κατά κύριο λόγο η **περαιτέρω ενίσχυση της επαφής** των μαθητών/-τριών με τον αρχαίο ελληνικό λόγο, ώστε **να αγαπήσουν το μάθημα** και βαθμιαία να αποκτήσουν την ικανότητα **να κατανοούν** τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς από το πρωτότυπο και να γίνονται δέκτες των μηνυμάτων τους.

Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές διδασκαλίας:

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**, με τις απολύτως απαραίτητες σχετικές πληροφορίες.
2. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** από τον/την εκπαιδευτικό και αξιοποίηση της *κατά κῶλα* γραφής. Η αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/-τριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν τα υπό έμφαση στοιχεία του κειμένου. Ύστερα από προετοιμασία, γίνεται μεγαλόφωνη ανάγνωση και από τους/τις μαθητές/-τριες.

¹ Βλ. Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας

3. **Ολιστική και κειμενοκεντρική προσέγγιση.** Η ολιστική προσέγγιση αφορά την ισομερή συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου** (γλώσσα και νοήματα), ενώ η κειμενοκεντρική αφορά την **κατανόηση του κειμένου** με βάση τις πληροφορίες που δίνει το ίδιο το κείμενο (και όχι άλλες, εκτός κειμένου).
4. **Τριμερής πορεία όλο-μέρος-όλο.** Ενδεικτικά:
Όλο: η συνολική ανάγνωση του κειμένου
Μέρος: ενότητες/περίοδοι/κώλα ή τομείς κειμενικής ανάλυσης (γλωσσικός, αισθητικός, πραγματολογικός)
Όλο: συνολική αποτίμηση της αξίας και σημασίας του κειμένου, κατανόηση και ερμηνεία του κειμένου.
5. Πορεία **από τα Νέα Ελληνικά (και την κυπριακή διάλεκτο) στα Αρχαία Ελληνικά**, από το γνωστό και οικείο στο νέο, ώστε να εντοπίζουν και να κατανοούν τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Αρχαίων και Νέων Ελληνικών.
6. **Αξιοποίηση βασικών βιβλίων αναφοράς** (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή). Αποτελεί καλλιέργεια βασικής δεξιότητας η χρήση γραμματικής, συντακτικού και λεξικών της Αρχαίας (αλλά και Νέας) Ελληνικής.
7. **Η απόδοση στα Νέα Ελληνικά ως γόνιμη και δημιουργική διαδικασία**, η οποία δείχνει ότι οι μαθητές/-τριες κατανοούν τα κύρια νοήματα του κειμένου καθώς και τα γραμματικά και συντακτικά στοιχεία της γλώσσας (μορφή και περιεχόμενο). Η απόδοση ως στοιχείο που υποβοηθά στην ερμηνεία των κειμένων και όχι ως αυτοσκοπός της διδασκαλίας, ως διαδικασία που αξιοποιεί το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές, εκφραστικά μέσα, ύφος, επικοινωνιακό πλαίσιο, οργάνωση και δομή του λόγου, συνοχή και συνεκτικότητα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου. Αξιοποιούνται: πολλαπλές αποδόσεις/μεταφράσεις, παραγωγή, κριτική και διόρθωση απόδοσης/μετάφρασης κ.ά.
8. **Συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων** (διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος κ.ά.), **επαγωγική μέθοδος, διαθεματικότητα, δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιοποίηση της τεχνολογίας** και οτιδήποτε καθιστά τη διαδικασία μάθησης ενεργητική και αποτελεσματική.
9. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
10. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος, επιλογή από τις ενδεικτικές δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
11. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού, ώστε να καλυφθούν ορθά όλες οι ενότητες.**
12. **Αξιολόγηση:** βλ. σχετικές οδηγίες. <https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Διδακτικά εγχειρίδια

1. Δειγματικό Υποστηρικτικό Υλικό ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ, ΜΕΡΟΣ Α'. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ.-Υ.Α.Π. (https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_c_gymn_meros_a.pdf)
2. Δειγματικό Υποστηρικτικό Υλικό ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ, ΜΕΡΟΣ Β'. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ.-Υ.Α.Π. (https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_c_gymn_meros_b.pdf)
3. Οικονόμου, Μ. Χ. *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Γυμνασίου – Λυκείου. (χ.χ.). Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/grammatiki_archaias_ellinikis.pdf)
4. Μπίλλα, Π. (χ.χ.). *Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*, Α' Β' Γ' Γυμνασίου. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_gym.pdf)
5. Συμεωνίδης, Χ., Ξενής, Γ., & Φλιάτουρας, Α. (χ.χ.). *Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*, Α', Β', Γ' Γυμνασίου. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/leksiko_archaias_ellinikis_glossas.pdf)

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Ενότητα 1^η Κείμενο: Πλουτάρχου <i>Περί παιδων άγωγής: Η φροντίδα για το σώμα και την ψυχή</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: - Παραγωγή και σύνθεση: <i>γινώσκω</i> Γραμματική: - Β΄ και Α΄ κλίση ουσιαστικών (επανάληψη) - Οριστική ενεστώτα, μέλλοντα, παρατατικού και αορίστου ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονου ρήματος (επανάληψη)	Κείμενο (σελ. 5-6) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου (σελ. 6), λύνουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης (σελ. 7) και συζητούν ιδέες του κειμένου. - Εξηγούνται οι περιπτώσεις: α) του υπερβατού (της παρεμβολής, δηλαδή, άλλων λέξεων μεταξύ δύο λέξεων που συνδέονται στενά), ώστε οι μαθητές/-τριες να εξοικειωθούν με το σχήμα αυτό. Π.χ.: <i>Τῶν δέ τῆς ψυχῆς ἀρρωστημάτων καὶ παθῶν</i> : εξηγείται ότι το άρθρο <i>τῶν</i> συνοδεύει τα ουσιαστικά <i>ἀρρωστημάτων καὶ παθῶν</i> . β) του ασύνδετου σχήματος, π.χ. <i>Πῶς θεοῖς, πῶς γονεῦσι, πῶς πρεσβυτέροις ... χρηστέον ἐστί</i> . - Οι μαθητές/-τριες αναγνωρίζουν τις επιστήμες στις οποίες αναφέρονται οι φράσεις <i>ἡ μὲν καὶ ἡ δέ</i> . <u>Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται στο εξής σε όλα τα κείμενα.</u> Λεξιλογικά - Αξιοποιούνται οι ασκήσεις των σελ. 7-8 και προτείνεται η χρήση λεξικών (έντυπων ή/και ηλεκτρονικών). Γραμματική - Ο/Η εκπαιδευτικός παραπέμπει τους/τις μαθητές/-τριες στο κείμενο της ενότητας, ώστε να εντοπίσουν τύπους της Α΄ και Β΄ κλίσης των ουσιαστικών. Γίνεται συσχετισμός με τα Ν.Ε. (ομοιότητες και διαφορές). Αξιοποιούνται οι αντίστοιχες σελ. της Γραμματικής και οι ασκήσεις των σελ.8-9. - Με την αξιοποίηση του βιβλίου της Γραμματικής και της άσκησης 3 της σελ. 10, γίνεται ανάκληση της προϋπάρχουσας γνώσης σχετικά με την οριστική ενεστώτα, μέλλοντα, παρατατικού και αορίστου ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονων ρημάτων.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, B2, Γ1, Γ4, Γ6, Δ1, Δ2 Γ1 Γ3	7 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α' Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β' Τετράμηνο		
Α' Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		<ul style="list-style-type: none"> - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν τα βαρύτερα ρήματα της οριστικής που υπάρχουν στο κείμενο της ενότητας (<i>γινώσκουσιν, ἄγει, ἐστί</i>), τα μεταφέρουν στον αντίθετο αριθμό και στον αντίστοιχο τύπο του παρατατικού και του μέλλοντα (ο/η εκπαιδευτικός σχηματίζει τους χρόνους των ανωμάτων ρημάτων που δεν γνωρίζουν οι μαθητές/-τριες). - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενό του, όταν αλλάξει ο χρόνος (ενεστώτας - παρατατικός - μέλλοντας - αόριστος), όταν αλλάξει ο αριθμός (ενικός - πληθυντικός) των ρημάτων, των ουσιαστικών, ενός υποκειμένου, μίας αντωνυμίας κ.ά. 		
Ενότητα 2^η Κείμενο: Διόδωρου Σικελιώτου <i>Βιβλιοθήκη</i> 10.4.3-6 (διασκευή): <i>Δάμων και Φιντίας</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή και σύνθεση: ρ. <i>αἰτοῦμαι, τρέχω</i> Γραμματική: - Απαρέμφατο (Επανάληψη) - Υποτακτική, ευκτική, προστακτική ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτερων ρημάτων (μορφή και σημασία στις κύριες προτάσεις).	Κείμενο (σελ. 11-12) <ul style="list-style-type: none"> - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κόλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Εξηγείται η χρήση των αντιθετικών συνδέσμων <i>μέν... δέ</i> που εντοπίζεται στο κείμενο: <i>Τινὲς μὲν ἐπίστευον ... τινὲς δ' ἔλεγον.</i> - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν τις αναφορικές αντωνυμίες του κειμένου και αναγνωρίζουν τις λέξεις στις οποίες αναφέρονται. <u>Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται σε όλα τα κείμενα.</u> - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου (σελ. 13), λύνουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης (σελ. 13) και συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου (π.χ. η αξία της αληθινής φιλίας, τα χαρακτηριστικά του γνήσιου φίλου, λόγοι που καθιστούν δυσεύρετη την πραγματική φιλία στη σύγχρονη εποχή). Λεξιλογικά <ul style="list-style-type: none"> - Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 14-15. 	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, B2, Γ1, Δ1, Δ2, Δ4	9 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
	Συντακτικό: - Ειδικό-Τελικό απαρέμφατο (Επανάληψη) - Ταυτοπροσωπία, Ετεροπροσωπία (Επανάληψη) - Απρόσωπη σύνταξη	Γραμματική – Συντακτικό - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν τα απαρέμφατα του κειμένου. Αξιοποιώντας τις ασκήσεις των σελ. 15-17, γίνεται ανάκληση της προϋπάρχουσας γνώσης: ο σηματισμός του απαρεμφάτου στον ενεστώτα, μέλλοντα και αόριστο ενεργητικής και μέσης φωνής, το είδος του απαρεμφάτου (άναρθρο/έναρθρο, ειδικό/τελικό), η ταυτοπροσωπία και ετεροπροσωπία. - Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να εξηγήσει την απουσία του απαρεμφάτου στα Ν.Ε. και τις επιβιώσεις του τόσο στα Ν.Ε. όσο και στην κυπριακή διάλεκτο (π.χ. το δούναι και το λαβείν, το δειν κ.λπ.). - Ο/η εκπαιδευτικός διδάσκει την απρόσωπη σύνταξη . Έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει το κείμενο της Ενότητας 3 (Τετράδιο Εργασιών, σελ. 59, προτείνεται να δοθεί η απόδοση του κειμένου), όπου εντοπίζεται παράδειγμα απρόσωπης σύνταξης: <i>ἐπιλαθέσθαι χρῆ ...ἐπαίνοις</i> , καθώς και τον πίνακα της σελ. 18, όπου ζητείται από τους/τις μαθητές/-τριες να μεταφέρουν απλές προτάσεις στα Α.Ε. - Με αφετηρία τους ρηματικούς τύπους της οριστικής του κειμένου (σελ. 11), ο/η εκπαιδευτικός ανακαλεί την προϋπάρχουσα γνώση σχετικά με την έγκλιση της οριστικής (συσχέτιση με τα Ν.Ε.) και διδάσκει την έγκλιση της υποτακτικής, ευκτικής και προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής (μορφή, σημασία στις κύριες προτάσεις) . Αξιοποιούνται τόσο οι σελίδες της Γραμματικής όσο και οι σελ. 19-21 του βιβλίου. Ο/Η εκπαιδευτικός δύναται να αξιοποιήσει και πάλι το κείμενο της σελ. 59, με παράλληλη απόδοση στα Ν.Ε., για εντοπισμό και αναγνώριση τύπων της υποτακτικής και μετατροπής τους στον αντίθετο αριθμό.	Γ1 Γ3, Γ4	
Ενότητα 3^η Κείμενο: Αριστοτέλους <i>Αθηναίων Πολιτεία</i> , 5-11: <i>Σεισάχθεια</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή-σύνθεση: ρ. <i>εἰμί, αἰρῶ-αἰροῦμαι</i>	Κείμενο (σελ. 23-24) - Γίνεται αναφορά στη <i>σεισάχθεια</i> και τον Σόλωνα, τον θεμελιωτή της Αθηναϊκής Δημοκρατίας (σύνδεση με το μάθημα της Ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου). - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Α1, Α2, Β1, Γ1, Γ4, Δ1, Δ2, Δ4	10 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
	<p>Γραμματική: Συμφωνόληκτα αφωνόληκτα Γ΄ κλίσης</p> <p>Συντακτικό: - Μονόπτωτα – Δίπτωτα ρήματα - Άμεσο-Έμμεσο αντικείμενο</p>	<p>- Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν την αναφορική αντωνυμία που απαντά στο κείμενο και αναγνωρίζουν την λέξη στην οποία αναφέρεται.</p> <p>- Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου (σελ 25), λύνουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης (σελ. 25) και συζητούν τις ιδέες και τα νοήματα του κειμένου.</p> <p>Λεξιλογικά Αξιοποιούνται οι ασκήσεις των σελ. 25-27 και προτείνεται η χρήση λεξικών (έντυπων ή/και ηλεκτρονικών).</p> <p>Γραμματική - Με αφόρμηση την επισήμανση τύπων τριτόκλιτων ουσιαστικών που υπάρχουν στο κείμενο (π.χ. <i>τῆς τάξεως, τῆς στάσεως, ἄρχων, Σόλων, χρεῶν, τὸ βάρος</i>), ο/η εκπαιδευτικός εισάγει τους μαθητές/-τριες στη γ΄ κλίση ουσιαστικών, τα γενικά της χαρακτηριστικά και στη συνέχεια επικεντρώνεται στα συμφωνόληκτα αφωνόληκτα ουσιαστικά της Γ΄ κλίσης (συσχετισμός με τα Ν.Ε., ομοιότητες και διαφορές, αναφορά στη δοτική και στις επιβιώσεις της στα Ν.Ε). Οι μαθητές/-τριες ανατρέχουν στη Γραμματική και αξιοποιούνται οι σελ. 27-30, 61-62.</p> <p>- Οι μαθητές/-τριες εμπεδώνουν τη νέα ύλη με ασκήσεις αναγνώρισης συμφωνόληκτων αφωνόληκτων ουσιαστικών της Γ΄ κλίσης στα κείμενα των Ενοτήτων 1 (σελ. 5) και 3 (σελ. 23) και μεταφοράς τους στον αντίθετο αριθμό.</p> <p>Συντακτικό - Ο/Η εκπαιδευτικός ανακαλεί την προϋπάρχουσα γνώση σχετικά με: (α) τα μονόπτωτα ρήματα και το αντικείμενο, αξιοποιώντας τα Ν.Ε. και το κείμενο της ενότητας: π.χ. <i>ἀντέστη τοῖς γνωρίμοις ὁ δῆμος, Σόλων τὸν δῆμον ἠλευθέρωσε, Σόλων ἐποίησε ἀποκοπὰς</i> (β) τα δίπτωτα ρήματα και το άμεσο – έμμεσο αντικείμενο, αξιοποιώντας τις σελίδες 30-31.</p>	<p>Γ1</p> <p>Γ3</p> <p>Γ4</p>	
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες				4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου				30 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α' Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β' Τετράμηνο		
Β' Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Ενότητα 4^η Κείμενα: 1. Αισώπου Μύθος: <i>Το λιοντάρι και η αλεπού</i> 2. Αισώπου Μύθος: <i>Κενοδοξία και απογοήτευση</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή σύνθεσης: ρ. <i>νοσῶ, ἐσθίω</i> Γραμματική: - Ημιφωνόληκτα ουσιαστικά Γ' κλίσης - Μετοχή ενεστώτα, μέλλοντα και αορίστου ενεργητικής και μέσης φωνής των βαρύτονων ρημάτων. - Μετοχή ενεστώτα και μέλλοντα του ρ. εἰμί - Κλίση μετοχής ενεργητικής φωνής, κλίση μετοχής του ρ. εἰμί	Κείμενο 1 (σελ. 33-34) - Με συντομία και επιγραμματικότητα, οι μαθητές/-τριες αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος του κειμένου (μύθος) και τα βασικά χαρακτηριστικά του: πρωταγωνιστές είναι τα ζώα στα οποία δίνονται ανθρώπινες ιδιότητες και έχει ένα επιμύθιο και δίνουν πληροφορίες για τον δημιουργό (Αίσωπος). - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κόλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγалоφωνα ανάγνωση του κειμένου. - Γίνεται αναφορά στη χρήση του ευθέος λόγου και τον ρόλο που επιτελεί στο κείμενο. - Οι μαθητές/-τριες επιλύουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης της σελ. 35 και συζητούν για το συμπέρασμα (επιμύθιο) που προκύπτει από τον συγκεκριμένο μύθο του Αισώπου (επικαιροποίηση). Κείμενο 2 (σελ. 46-47) - Προτείνεται να δοθεί η απόδοση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες εκφράζουν τις απόψεις τους για το συμπέρασμα που προκύπτει από τον συγκεκριμένο μύθο του Αισώπου και απαντούν, τεκμηριωμένα και με τη χρήση λογικών επιχειρημάτων, τη 2 ^η ερώτηση κατανόησης της σελ. 47. - Το κείμενο θα αξιοποιηθεί για εμπέδωση των μετοχών (εντοπισμός, αναγνώριση, μετασχηματιστικές ασκήσεις). Λεξιλογικά Αξιοποιούνται οι ασκήσεις των σελ. 35-36 και προτείνεται η χρήση λεξικών (έντυπων ή/και ηλεκτρονικών). Γραμματική - Επισημαίνοντας στο κείμενο τον τύπο <i>ἴχνη</i> και εκκινώντας από την κλίση του ουσιαστικού στα Ν.Ε., ο/η εκπαιδευτικός διδάσκει, με αξιοποίηση του βιβλίου της Γραμματικής, τα ημιφωνόληκτα ουσιαστικά Γ' κλίσης . Επισημαίνεται η συνάφεια με τύπους στα Ν.Ε. και αξιοποιούνται οι ασκήσεις των σελ. 37-39 και	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, Γ1, Γ5, Δ1, Δ2, Δ3 Γ3, Δ2, Δ3	10 δ.π.
			Γ1	

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		<p>63 για σταδιακή εκμάθηση και συστηματοποίηση του συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου.</p> <p>- Ο/Η εκπαιδευτικός δύναται να αξιοποιήσει τον πίνακα της σελ. 39 ως εκκίνηση για την αναλυτική διδασκαλία της μετοχής ενεστώτα, μέλλοντα και αορίστου βαρύτονων ρημάτων ενεργητικής φωνής (σχηματισμός και κλίση). Αξιοποιούνται το βιβλίο της Γραμματικής και οι σελ. 40-41, 44-45, 64-65.</p> <p>- Ο/Η εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τους τύπους <i>δυνάμενος, παραγενόμενα, παραγενομένη</i>, οι οποίοι συναντώνται στο κείμενο, ως εκκίνηση για τη διδασκαλία της μετοχής ενεστώτα, μέλλοντα και αορίστου βαρύτονων ρημάτων μέσης φωνής (συσχέτιση με τη μετοχή της μέσης φωνής στα Ν.Ε.). Αξιοποιεί το βιβλίο της Γραμματικής και τις σελ. 41-42 του βιβλίου.</p> <p>- Ο/Η εκπαιδευτικός διδάσκει τη μετοχή ενεστώτα και μέλλοντα του ρ. <i>ειμί</i> σε συσχετισμό με τους τύπους <i>παρών, παρούσα, παρόν</i> στα Ν.Ε. και την κλίση της μετοχής ενεστώτα του ρ. <i>ειμί</i>. Αξιοποιούνται οι σελίδες της Γραμματικής και οι σελ. 42-43, 44, 64.</p> <p>- Αξιοποιείται το κείμενο 2 της σελ. 46 για εντοπισμό και αναγνώριση τύπων μετοχής (μορφή, σημασία), γίνονται ασκήσεις μετασχηματισμού (αλλαγή χρόνου, αριθμού) και επισημαίνονται οι αλλαγές που προκύπτουν στο περιεχόμενο του κειμένου.</p>	Γ3	
<p>Κείμενο και παιγνιώδεις ασκήσεις Χάρων ό Λαμψακηγός, <i>Ἵβροι Λαμψακηγῶν: Τα ἄλογα που χορεύουν (διασκευή)</i> Βλ. Χρήσιμο υλικό https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/c-hrisimo-yliko-gym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Κατανόηση κειμένου - Γραμματική και συντακτικό - Λεξιλογικά - Μήνυμα, αξίες, βιωματικότητα, επικαιροποίηση 	<p>Η ενότητα λειτουργεί επαναληπτικά και εμπεδωτικά.</p> <p>Κείμενο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γίνεται αξιοποίηση της ηλεκτρονικής παρουσίασης και του υλικού για τους/τις μαθητές/-τριες. Δεν γίνεται απόδοση του κειμένου στα Ν.Ε. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν ιδέες του κειμένου (π.χ. η ιστορία αυτή, εκτός από παράξενη και ευχάριστη, τονίζει τη σημασία του τεχνάσματος και έχει και διδακτικό χαρακτήρα). <p>Λεξιλογικά – Γραμματική - Συντακτικό</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποιούνται οι ασκήσεις της ενότητας και οι γνώσεις των μαθητών/-τριών από τα Ν.Ε. - Γίνεται αναφορά στην αφηγηματική τεχνική της αναδρομής στο παρελθόν και στο σχήμα κυκλικό (σύνδεση με τον σκοπό του συγγραφέα). 	<p>A1, A2, B1, Γ1, Γ5, Δ1, Δ3, Δ4</p> <p>Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5</p>	8 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		- Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν λέξεις γνωστές (οικείες) από τα Ν.Ε. Επισημαίνεται η διαφορετική σημασία των λέξεων <i>ἀφικνοῦμαι, στέλλω</i> .		
Ενότητα 5^η Κείμενο: Λυσίου Ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς 18-21: <i>Ἐπαινος</i> <i>Ἀθηναίων</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή-σύνθεση: ρ. <i>γίγνομαι, ποιῶ</i> Γραμματική: - Επανάληψη οριστικής παρακειμένου ενεργητικής και μέσης φωνής - Μετοχή παρακειμένου ενεργητικής και μέσης φωνής - Ρήματα με παθητική διάθεση (στον μέλλοντα και τον αόριστο) Συντακτικό: Συντακτικός ρόλος της μετοχής: επιθετική, επιρρηματική	Κείμενο (σελ. 4-5) - Γίνεται απλή αναφορά στη ζωή και το έργο του δημιουργού και σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο δημιουργίας του γραμματειακού είδους. - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο στα Ν.Ε., αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Εξηγείται η χρήση των αντιθετικών συνδέσμων <i>μέν...δέ</i> που εντοπίζεται στο κείμενο: <i>πολλά μέν καλά...κατέλιπον</i> . - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στην αναγνώριση των μετοχών σε συσχετισμό με το περιεχόμενο του κειμένου. Π.χ: <i>φύντες: επειδή κατάγονταν</i> . - Οι μαθητές/-τριες απαντούν την ερώτηση κατανόησης (σελ. 6), λύνουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης (σελ. 6) και συζητούν τις ιδέες του κειμένου. Λεξιλογικά - Αξιοποιούνται οι ασκήσεις των σελ. 7-8. Γραμματική - Ο/Η εκπαιδευτικός ανακαλεί τον σχηματισμό της οριστικής του παρακειμένου ενεργητικής και μέσης φωνής. Αξιοποιώντας, στη συνέχεια, ως αφορμή τη μετοχή <i>γεγονότες</i> του κειμένου και επισημαίνοντας την επιβίωση στα Ν.Ε. τύπων μετοχής του παρακειμένου τόσο της ενεργητικής όσο και της μέσης φωνής των Α.Ε. (βλ. πίνακες σελ. 9, 11), διδάσκει, με αξιοποίηση του βιβλίου της Γραμματικής και των σελ.10-11, τη μετοχή παρακειμένου ενεργητικής και μέσης φωνής (σχηματισμός και κλίση) και παροτρύνει τους/τις μαθητές/-τριες σε συγκριτικές παρατηρήσεις με τα Ν.Ε. - Οι μαθητές/-τριες εξοικειώνονται με το νέο γραμματικό φαινόμενο με τον εντοπισμό των τύπων μετοχής παρακειμένου που υπάρχουν στο κείμενο της	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, B2, G5, G6, Δ1, Δ2 G1 G3 G2, G3, G4	10 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		<p>ενότητας 5 (Τετράδιο εργασιών, σελ. 33-34, προτείνεται να δοθεί απόδοση του κειμένου), και με την επίλυση των ασκήσεων της σελ. 35.</p> <p>- Γίνεται αναλυτική διδασκαλία των ρημάτων με παθητική διάθεση στον μέλλοντα και τον αόριστο (σχηματισμός, κλίση, παθητική σύνταξη, μορφή του ποιητικού αιτίου) με εκκίνηση από τα Ν.Ε., την κυπριακή διάλεκτο και το κείμενο της Ενότητας 5 (Τετράδιο εργασιών, σελ. 33-34, προτείνεται να δοθεί η απόδοση του κειμένου). Σημείο αναφοράς αποτελεί το χωρίο <i>Ἐφ' ᾧ θαυμασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἔλαβεν ἐξουσίαν πάλιν...</i> Ο/Η εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να δώσει ελαφρώς διασκευασμένο το χωρίο: <i>Αἰνείας ἐθαυμάσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.</i></p> <p>- Ανατίθενται στους/στις μαθητές/-τριες η επίλυση των ασκήσεων της σελ. 14 και η μεταφορά απλών προτάσεων από τα Ν.Ε. στα Α.Ε.</p> <p>Συντακτικό</p> <p>- Γίνεται διδασκαλία της συντακτικής λειτουργίας της μετοχής (επιθετική, επιρρηματική) με εκκίνηση από τα Ν.Ε. και το κείμενο της ενότητας (σελ. 4). Ιδιαίτερος επισημαίνεται η χρήση της ως στοιχείου διαφοροποίησης των Α.Ε. σε σχέση με την αναλυτικότητα των Ν.Ε. και αξιοποιούνται οι σελίδες 15-18, 35-36 του βιβλίου.</p>	<p>Γ4</p> <p>Γ4</p>	
<p>Κείμενο και παιγνιώδεις ασκήσεις</p> <p>Ἴεροκλέους καὶ Φιλαγρίου Γραμματικοῦ, <i>Φιλόγελος</i> Γ΄ Γυμν. (Αποσπάσματα - Διασκευή)</p> <p>Βλ. Χρήσιμο υλικό https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/chrismo-yliko-gym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Κατανόηση κειμένου - Γραμματική και συντακτικό - Λεξιλογικά - Μήνυμα, αξίες, βιωματικότητα, επικαιροποίηση 	<p>Η ενότητα λειτουργεί επαναληπτικά και εμπεδωτικά.</p> <p>Κείμενο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γίνεται αξιοποίηση της ηλεκτρονικής παρουσίασης και του υλικού των μαθητών/τριών. Δεν γίνεται απόδοση του κειμένου στα Ν.Ε. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν ιδέες και μηνύματα του κειμένου. <p>Λεξιλογικά – Γραμματική – Συντακτικό</p> <p>Μέσω των δραστηριοτήτων, οι μαθητές/-τριες αφενός επιλύουν ασκήσεις λεξιλογικής φύσεως και αφετέρου ανακαλούν γνώσεις σχετικά με γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που έχουν ήδη διδαχθεί.</p>	<p>B1, Γ1, Δ2</p> <p>Γ1, Γ3, Γ4</p>	<p>8 δ.π.</p>

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α' Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β' Τετράμηνο		
Β' Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Α.Π.
<p>Ενότητα 6^η (Φτιάχνω τις αποσκευές μου για το Λύκειο) Επαναληπτική ενότητα Κείμενα: 1. Λυσίου <i>Όλυμπιακός 1-2: Ο Ηρακλής κι οι Όλυμπιακοί αγώνες</i> 2. Αισώπου Μύθος: <i>Δημάδου Ανέκδοτον</i></p>	<p>Λεξιλογικά: Παραγωγή-σύνθεση: ρ. <i>μιμνήσκω, φιλῶ</i></p> <p>Γραμματική: (Επαναληπτικές ασκήσεις) - Ουσιαστικά (Α', Β', Γ' κλίση) - Ρήματα (οριστική ενεργητικής και μέσης φωνής όλων των χρόνων), Απαρέμφατο, Μετοχή</p> <p>Συντακτικό: (Επαναληπτικές ασκήσεις) - Σύνταξη του ρήματος (άμεσο και έμμεσο αντικείμενο) - Σύνταξη απαρεμφάτου, Σύνταξη μετοχής</p>	<p>Η ενότητα αξιοποιείται με επιλογή ασκήσεων, ανάλογα με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο και τον στόχο του/της εκπαιδευτικού.</p> <p>Κείμενο 1 (σελ. 19-20) - Οι μαθητές/-τριες αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος του κειμένου (<i>Ρητορικός Λόγος</i>). - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Εξηγείται η περίπτωση της αναστροφής της προθέσεως, ώστε οι μαθητές/-τριες να εξοικειωθούν με το σχήμα αυτό. Π.χ.: <i>Ἄλλων τε πολλῶν καί καλῶν ἔργων ἔνεκα...</i> - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης (σελ. 20), λύνουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης (σελ. 21) και συζητούν ιδέες του κειμένου. - Το κείμενο είναι πρόσφορο για διαθεματική προσέγγιση, ανακαλώντας και αξιοποιώντας γνώσεις των μαθητών/-τριών από την Ιστορία, τη Φυσική Αγωγή και τα σύγχρονα δεδομένα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.</p> <p>Κείμενο 2 (σελ. 28) - Προτείνεται να δοθεί η απόδοση του κειμένου. Οι μαθητές/-τριες παρακινούνται να την συγκρίνουν με το αρχαίο κείμενο και να διακρίνουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Α.Ε. και Ν.Ε. Εντοπίζουν, επίσης, την αναλυτικότητα του νεοελληνικού λόγου σε σχέση με τον αρχαιοελληνικό λόγο. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν για τις ιδέες και το μήνυμα του κειμένου. - Γίνεται αξιοποίηση του κειμένου για μετασχηματιστικές ασκήσεις (χρόνοι, εγκλίσεις, αριθμοί, βασικοί όροι της πρότασης). Λεξιλογικά Αξιοποιούνται οι ασκήσεις των σελ. 22-23.</p>	<p>Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες</p> <p>Α1, Α2, Β1, Γ1, Γ5, Γ6, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4</p> <p>Α1, Α2, Β1, Γ1, Δ2, Δ3</p> <p>Γ1</p> <p>Γ3, Γ4</p>	<p>5 δ.π.</p>

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		Γραμματική – Συντακτικό Με τις ασκήσεις των σελ. 24-27 και 29-30, γίνεται ανάκληση προϋπάρχουσας γνώσης σχετικά με γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που έχουν διδαχθεί. Αξιοποιούνται τα βιβλία της Γραμματικής και του Συντακτικού για επίλυση αποριών.		
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες				4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Β΄ Τετραμήνου				45 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων έτους				75 δ.π.